

af Naturfredningsloven, saaledes at man fastslaar, hvad der synes mig at være det eneste rigtige, at ogsaa for Erstatnings-spørgsmaalets Vedkommende skal Overfredningsnævnets Kendelse være den endelige, for at Bevillingsmyndighederne til enhver Tid kan have Indseende dermed; hvis en Ejer saa ikke vil bøje sig for denne Kendelse, maa vi forsøge, om Forholdet kan ordnes paa en anden Maade, f. Eks. paa den Maade, som jeg ser, at Amtsrådet — samtidig med at det erklærer, saaledes som Sagen ligger, at ville bøje sig — har henvist til, nemlig at man erhverver det paagældende Areal som et Aktiv for Staten. Det er ganske rigtigt, at Amtsrådet har givet sin Tilslutning til Sagens Realisation paa den foreslaaede Maade; men jeg er ikke helt sikker paa, om Amtsrådet er klar over, hvilke Momenter der har været medbestemmende ved den høje Erstatnings Fastsættelse. Jeg har været saa heldig i Dag at have faaet Lejlighed til at læse Amtsrådets Forhandlinger ved Mødet den 15. November, og deraf fremgaar det klart, at dets Opfattelse er den, at det i Virkeligheden er urigtigt at paalægge Amtet en betydelig Del af Erstatningen, idet man som sit principale Standpunkt gør gældende, at det er en Statsopgave, der er Tale om. Naar Amtsrådet desuagtet akkviescerer ved Forslaget, er det selvfølgelig ud fra den Opfattelse, at naar Staten tvinger dem til at udrede en saa stor Bevilling som disse 50 000 Kr. af Amtsrepartitionsfonden, saa kan de skyde sig ind under, at de er under Tvang, og saa har de ikke det samme Ansvar overfor Skatteyderne som ved en Bevilling, de stod frit overfor.

Jeg skal herefter gøre et Par enkelte Bemærkninger til den højtærede Landbrugsminister; jeg skal gøre det meget kort for ikke at trække Forhandlingerne længere ud end højest nødvendigt. Den højtærede Landbrugsminister talte om Respekten for Ejendomsretten og mente, at jeg skulde gaa i Lære hos de smaa Børn, hos de allermindste Børn, og se, i hvilken Grad de viser Respekt for Ejendomsretten. Det maa have været nogle besynderlige Englebørn, kan jeg gerne sige, som den højtærede Minister har haft Lejlighed til at se; for min Erfaring fra Børnenes Liv gaar ud paa, at ganske vist værner de om deres egen Ejendom, deres eget Legetøj f. Eks., med en overordentlig Omhu og Interesse, men i de fleste Tilfælde er de samtidig overordentlig gridske efter at tilægge sig ogsaa deres Søskenes og Legekammeraters Legetøj. Altsaa, den Grund-

sætning forstaar jeg ikke, og jeg tror ikke, det er noget godt Sted, den højtærede Minister har søgt Belæring.

Jeg har søgt min Belæring i saa Henseende hos de gode Forældre i jævne Kredse i vort Land, og de gode Forældre bærer sig saaledes ad, at efterhaanden som Børneflokker vokser, paalægger de sig selv og de større Søskenes Afsavn, for at der kan blive noget ogsaa til de ny tilkommende. Og jeg har dernæst vundet den samme Erfaring igennem de ca. 20 Aar, jeg som Kommissionsformand har haft Lejlighed til at færdes i udstrakt Grad i Husmands-, Landarbejder- og Gaardmandskredse paa Fyn; jeg har dér set, at det er netop den samme Grundsætning, som den opvoksende Ungdom i disse Kredse ønsker skal være den gældende. Derfor tror jeg, at den højtærede Minister ikke skal komme alt for højt op. Den højtærede Minister siger, at vi vil krænke eller forgribe os paa Ejendomsretten. Det har jeg aldrig tilsigtet. Men min Opfattelse i sociale Spørgsmaal er den, at disse Spørgsmaal løses bedst derigennem, at vi overfører de samme Grundsætninger, som gælder for de enkelte smaa Hjem, paa det store Hjem. Kun derved bliver det muligt at skaffe Plads for den voksende Befolkningmængde.

Saa siger den højtærede Minister, at han kan ikke begribe, at jeg kan staa og tale om, at han vil se bort fra de mange Penge, det vil koste at opføre 5 000 nye Brug. Da den højtærede Minister ikke vilde indlede nogen Diskussion om det, skal jeg dog heller ikke gøre det for ikke at forlænge Forhandlingerne her. Men, siger den højtærede Minister saa: Er der Ansøgere til 5 000 nye Brug? Det er der jo ikke en Gang. Det er et letkøbt Resultat at komme til. Jeg har allerede fortalt den højtærede Minister — og der er ogsaa andre, der har nævnt den Slags Eksempler —, at den Gang, da f. Eks. af Herregaarden Østergaard godt 200 Tdr. Land skulde udstykkes, fremkom der alene fra det Sogn, hvori Gaarden ligger, og fra Nabosognet ca. en Snes Ansøgninger, alle fra Folk, som ikke ellers havde tænkt paa at søge. Det er netop det, der er Tilfældet, at paa de Egne, hvor der sker Bekendtgørelse om, at der vil finde Udstykning Sted, dér kommer et stort Antal Ansøgere. Thi vi er nu en Gang stedbundne i betydelig Grad; Folk ønsker ikke at rejse til andre Landsdele, mange Mile bort, blandt andet ogsaa, fordi det er lettere at faa det Arbejde udført, som skal udføres ved Byggeriet, paa den Egn, hvor de har hjemme. Det er